

«ایران» تحولات بازار سرمایه در دولت سیزدهم را بررسی کرد

شاخص کل بازار سهام در ۶ ماه گذشته ۱۶ درصد رشد کرد

کارشناسان بازار سرمایه معتقدند در ۱۸۰ روز گذشته تمامی شاخص‌های بازار بار شد مواجه شدند و قطار بورس بر مدار عقلانیت حرکت کرده است

گروه اقتصادی/ بازار سهام در ابتدای روی کار آمدن دولت سیزدهم با چالش‌های بسیار زیادی روبه‌رو شده بود. نقایض فراوان رگولاتور بازار و عدم توانایی شرکت و سازمان بورس در ایجاد یک بستر شفاف و منظم برای سرمایه‌گذاری و ایجاد بزرگ‌ترین حباب تاریخی بازار سهام که در مرداد ماه ۱۳۹۹، منجر به بزرگ‌ترین سقوط بازار نیز شد از جمله موضوعاتی بود که در ابتدای سال ۱۴۰۰ رویگردانی سهامداران از بازار را به همراه داشت. بی‌اعتمادی مردم به بازار در پی بروز تخلفات گسترده در معاملات و همچنین عدم توانایی هسته معاملات در سامانه‌های ترانک‌ها از سویی و مشکلات عدیده در سامانه‌های برخط کارگزاری‌ها و اشتباهات بسیار زیاد آنها در ثبت سفارش‌ها از سویی دیگر بازار را بیش از پیش با آشفتگی روبه‌رو کرده بود. با وجود این سیاستگذاران دولت روحانی نیز بدون ایجاد بستری مناسب برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های این بازار، در آتش عوامل بحران زای بازار سرمایه دمیدند تا بازار سرمایه به مثابه یک خانه ویران به دولت سیزدهم واگذار شود. دولت سیزدهم اما در مواجهه با بحران بازار سرمایه ضمن آوایرداری از خرابه‌هایی که روحانی و مدیران وقت بر جای گذاشتند باید طرحی مدون و اساسی را برای توسعه این نهاد مهم تنظیم و اجرایی می‌کرد. طرح‌هایی که هرچند با نتایج زودگذر و مقطعی همراه نیستند اما می‌توانند رکن بازار را در آینده ایران تقویت کنند و از این طریق شفافیت را در فعالیت‌های اقتصادی با شدت مناسبی افزایش دهند.

به هرحال با شروع فعالیت دولت سیزدهم و با همکاری قوتی مقننه و قضائیه بود که در کنار تقویت زیرساخت‌ها، بازار بورس در پی هیجانات فاصله گرفت و دوباره به سمت رونق بازگشت. موضوع مهم دیگری که دولت سیزدهم به آن توجه بسیاری داشته تقویت سایر ارکان بازار سرمایه است. باید توجه داشت که بازار سرمایه تنها به معاملات سهام خلاصه نمی‌شود و تشکیل و توسعه ابزارهای نوین مالی در کنار تقویت تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق این بازار مواردی هستند که نسبت به معاملات سهام در بازار ثانویه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار هستند. مورد دیگر تقویت معاملات از طریق سامانه‌های شفاف بورس انرژی و کالا است که در این خصوص نیز مسئولان اقتصادی دولت سیزدهم با توجه درست و بجایی که به مسأله داشته‌اند اقدام به تقویت زیرساخت‌های این بازارها کرده‌اند و مواردی که هرچند نتایج واقعی آنها برای اقتصاد ایران در بلندمدت مشخص خواهد شد، اما در کوتاه مدت نیز آثار مثبتی را از خود به جای گذاشته است.

شاخص کل بازار سهام در شش ماه گذشته ۱۵.۹۱ درصد رشد کرده است فعالان بازار می‌دانند که نوسانات در بازار امری طبیعی بوده و حرکت قیمت‌ها در یک روند نوسانی معقول در بازار در تمامی کشورها و تمامی بازارهای جهان وجود دارد. اما اگر به روند نوسانات بازار در یک سال گذشته بنگریم خواهیم دید که این نوسانات در یک کانال صعودی قرار گرفته و به اصطلاح کف‌ها و سقف‌های بالاتری را نسبت به کف و سقف‌های تاریخی خود ایجاد کرده است. باید توجه داشت که خاصیت بازار سهام به همین شکل بوده و تمامی کارشناسان بر این باورند که نوسانات اینچنینی که از واکنش‌های هیجانی در بازار خالی شده است می‌تواند بسیار سازنده‌تر و کارتر

از بازاری باشد که به بیکاره از وضعیت عقلابی خارج می‌شود و با فاصله گرفتن از عوامل بنیادی، به ارزشی چند برابری تنها ظرف پنج ماه می‌رسد. امروزه همگان باور دارند که اوجگیری یک شبه شاخص‌ها می‌تواند چه بحران‌هایی را برای جامعه به دنبال داشته باشد و دولت سیزدهم نیز با توجه به این موضوع صورانه در حال بهبود ساختارها و پتانسیل‌های بازار است. با این همه، بررسی‌های بلند مدت شاخص‌های بازار سهام نشان می‌دهد که شاخص کل بازار سهام در طول یک سال گذشته در حدود ۷.۰۶ درصد رشد داشته است. این رقم در بازه شش ماهه که تصویر بهتری از عملکرد دولت سیزدهم را نمایان می‌کند به بیش از ۱۵.۹۱ درصد می‌رسد که در این بین سهم شاخص فرابورس ۱۰.۴۸ درصد بوده است.

ارزش معاملات بورس کالا و انرژی با افزایش قابل توجهی روبه‌رو شده است دولت سیزدهم در راستای تحقق یکی از مهم‌ترین شعارهای خود همواره در تلاش بوده تا ارکان شفافیت را در اقتصاد و مبادلات تجاری ایران تقویت کند. از این رو بورس کالا و انرژی به عنوان دو بستر مناسب برای تقویت شاخص‌های شفافیت و افزایش سلامت اقتصادی، مورد توجه مدیران قرار گرفته و تیم اقتصادی دولت سعی کرده با بر سر راه ورود کالاها و تداوم عرضه‌ها در این بازارها وجود دارد، این دو بازار را نیز اعتلا بخشد. تداوم عرضه سهام در بورس کالا و همچنین افزایش قیمت و ارزش کالاها عرضه شده در بورس انرژی و تالاهای مختلف بورس کالا نشان می‌دهد که هرچند این راه طولانی و نیازمند همت فراوانی برای رسیدن به مقاصد اصلی است، در حال حاضر

فرهنگ‌سازی؛ حلقه گمشده دولت دوازدهم یکی از مهم‌ترین ابعادی که در مورد بازار تخصصی سهام در دولت روحانی به آن توجه کافی نشد، فرهنگ‌سازی مناسب و فراهم نمودن بسترهای قوی برای هدایت سرمایه‌های کوچک به بخش‌های واقعی بازار بود. موضوعی که در نهایت منجر به هجوم خیل عظیم مردم نا آگاه به بازار شد. ناآگاهی و تحلیل اشتباه در دولت دوازدهم به حدی بود که حتی زمانی که مسئولان وقت سازمان برای جلوگیری از ورود افراد ناآگاه به بازار اقدام به تنظیم قوانینی درخصوص صدور کدهای معاملاتی کردند؛ دولت تمامی قوانین سازمان را یک شبه لغو کرد و اعمانه به اشاعه بحران به این بازار کمک کرد.

در دولت جدید اما مدیران بورس‌های چهارگانه موظف شدند تا در زمینه ارتقای سطح دانش عمومی جامعه طرح‌هایی را تنظیم و اجرا کنند. این روند با برگزاری ساعت‌ها کلاس آموزشی در بورس انرژی و کالا پیگیری شده و در کنار آنها کارگزاری‌ها و رسانه‌ها نیز برای ترویج فرهنگ سرمایه‌گذاری برنامه‌هایی را در دست اقدام قرار داده‌اند تا در افق زمانی میان مدت و بلندمدت بتوانیم بر درجه کارآمدی بازار سهام افزود و قیمت‌ها در چهارچوب یک بازار عقلایی تعیین شود.

افزایش دامنه نوسان در کنار تقویت صندوق‌های تثبیت توسعه بازار از جمله اقدامات بنیادی دیگری که توسط دولت سیزدهم پیگیری شد، افزایش دامنه نوسان در بازار بود. این امر که از نظر بسیاری از کارشناسان بازار به عنوان یک رویه مناسب برای کاهش ریسک در بازار شناخته می‌شود در ماه‌های انتهایی سال ۱۴۰۰ به اجرا درآمد

Table with 4 columns: شاخص (Index), تاریخ (Date), تغییرات شش ماهه (6-month changes), تغییرات یک ساله (1-year changes). Rows include کل بورس (Total Market), کل فرابورس (Total OTC), and کل بازار سهام (Total Stock Market).

Table with 4 columns: بازار (Market), تاریخ (Date), چهارماهه نخست ۱۴۰۰ (Q1 2020), چهارماهه نخست ۱۴۰۱ (Q1 2021). Rows include بازار فیزیکی (Physical Market), بازار مشتقه (Derivatives Market), بازار ابزارهای مالی (Financial Instruments Market), and جمع کل معاملات شرکت بورس کالی ایران (Total Company Market in Iran).

بازار به پیگیری پرداخت‌های معوق صندوق توسعه ملی به صندوق بازار با توجه به میزان قابل توجهی از مبالغ مورد نظر را به این صندوق واریز کند تا منابع لازم برای نقدشوندگی سهام نیز به میزان قابل توجهی افزایش یابد.

Advertisement for 'آگهی مناقصه عمومی' (Public Tender). Title: خرید کابل جرثقیل (Cable purchase). Includes contact info: RHD-0106008-T25, website: www.baorco.ir, and contact person: رابطة عمومی و امور بین الملل.

Advertisement for 'آگهی مناقصه عمومی' (Public Tender). Title: خرید P/F "ARCA" VALVE. Includes contact info: RHP-0026207005-BA, website: www.baorco.ir, and contact person: رابطة عمومی و امور بین الملل.

Advertisement for 'آگهی مناقصه عمومی نوبت اول' (Public Tender Round 1). Title: قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص) - موسسه شهید رجایی. Details: ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال. Includes contact info: RHP-0026207005-BA, website: www.baorco.ir.

Advertisement for 'آگهی مناقصه عمومی نوبت اول' (Public Tender Round 1). Title: قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص) - موسسه شهید رجایی. Details: ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال. Includes contact info: RHP-0026207005-BA, website: www.baorco.ir.

Advertisement for 'آگهی مناقصه عمومی' (Public Tender). Title: خرید لباس کار (Purchase of work clothes). Includes contact info: RHS-0149502-T17, website: www.baorco.ir, and contact person: رابطة عمومی و امور بین الملل.

Advertisement for 'آگهی مناقصه عمومی' (Public Tender). Title: آگهی فراخوان ارزیابی کیش مناقصه گران (Kish tender evaluation notice). Includes contact info: RHP-0026207005-BA, website: www.baorco.ir.

Advertisement for 'آگهی مناقصه عمومی نوبت اول' (Public Tender Round 1). Title: قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص) - موسسه شهید رجایی. Details: ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال. Includes contact info: RHP-0026207005-BA, website: www.baorco.ir.

Advertisement for 'آگهی مزایده' (Public Tender). Title: وگناری و بهره‌برداری از ۲ دستگاه تپوس (Wagon and operation of 2 steam engines). Includes contact info: RHP-0026207005-BA, website: www.baorco.ir.

Advertisement for 'Notice of tender for export sale No. Z/1401/11'. Title: GOLGOHAR MINING AND INDUSTRIAL CO. Includes analysis table and contact info.

Analysis table for GOLGOHAR MINING AND INDUSTRIAL CO. Columns: Analysis%, Min, Max. Rows: Fe, FeO, P, S, SiO2, Al2O3, CaO, MgO, CCS(kg/p), 8-16 mm%, -6 mm%, A.1%, T.1%, Prosiy%, Reducibility%.

Advertisement for 'آگهی مزایده عمومی' (Public Tender). Title: شماره ۱۴۰۱/۱۱. Includes analysis table and contact info.

Advertisement for 'آگهی مزایده عمومی' (Public Tender). Title: شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در نظر دارد «۷۰ هزار تن گندله سنگ آهن با عیار ۶۵ درصد» را از اسکله پارکو بندرعباس با شرایط تحویل به صورت FOB از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. Includes contact info: www.geg.ir.